

Opfordring for mig til at paatage mig det meget besværlige Arbejde, som det vil være at optage dette Spørgsmaal. Lad os blot see hen til, hvad der er passeret her idag; og man vil da strax deraf mærke, hvor vanskeligt det er at træffe Grændsen mellem Borgerlige og Kirke- lige. En æret Rigsdagsmand siger, at Sogne- baandets Løsning er en borgerlig Lov og hø- rer ind under den borgerlige Lovgivning; en anden æret Rigsdagsmand siger, at den hører ind under den kirkelige Lovgivning og har alt- saa hjemme paa et ganske andet Sted. Den Meningsforskjellighed, som saaledes her kom- mer frem, vil vise, hvilke Vanskeligheder man kommer ind i, naar man bliver nødt til at op- tage Spørgsmaalet. Naar man betragter Lo- vene af 4de Marts 1857 og 30te Novbr. 1857, hvorved Daabstrangen hævedes, ere de da ikke deelviis borgerlige og deelviis geistlige? Man hæver i den første de Mulktbestemmelser, som vare fastsatte, naar Nogen ikke i rette Tid lod sine Børn døbe; men saa sætter man istæd- detfor i samme Lov visse Straffebestemmelser, hvis Nogen undlader at anmeldte Barnets Fødsel og hvad Navn det skal bære; i Loven af 30te Novbr. 1857 hæver man den Bestem- melse, at uøbte Børn ikke have Arveret. Men en Lov om Arveretten, er det ikke en reen bor- gerlig Lov, bestemmer den ikke, til hvilke Be- tingelser Arveretten knytter sig? Og paa den anden Side kan det ikke nægtes; at en saadan reen borgerlig Lov ved sine Bestemmelser kan indvirke paa det Geistlige, naar den fordrer visse kirkelige Handlinger og derved oprethol- der Daabstrangen. Man vil saaledes heraf see, hvilke Vanskeligheder der komme for Da- gen ved en saadan Søndring, Vanskeligheder, hvorom man ingen Forestilling har, naar man ikke har gjort Sagen til Gjenstand for alvorlig Overveelse. Men hertil kommer, at den ligger under forskjellige Ministerier, under forskjellige lovgivende Myndigheder, og man kommer der- ved ind i Forsatningsspørgsmaal, og Gud veed hvad. Det er virkelig saa besværlige Spørgs- maal, at der ikke er Udset til nogen snarlig Løsning af dem, og jeg synes derfor, at det er Synd at lade Skolelærerne paa Als undgælde derfor, at bruge deres Trang som en Spore for Ministeriet til at fremme denne Sag. Jeg

troer, det er urigtigt, ja, at det vil være en virkelig Uret, saaledes at bruge en Stands Trang til at tvinge Ministeriet ind paa den Vej; som det slyer og nødig betræder. Der er i saa Henseende andre Udveie, deriblandt den, at lade det komme frem gennem Befolkningen, hvis saadanne Dnsker skulle leve i den, at lade dem finde Udtryk i en bestemt, omfattende og kraftig Udtalelse. Den ærede Rigsdagsmands Bemærkninger i den Henseende kan jeg saaledes ikke finde rigtige. Det er fuldkommen i sin Orden, at, naar et Embede bliver deelt i to Embeder, begge Embeder da blive lønede af de det fælles Embede tidligere tillagte Ind- tægter. Naar saaledes Biskoppen over Als tidligere var indlemmet i Biskoppen over Fyen, men senere sondredes ud til en selvstændig Stil- ling, var det aldeles i sin Orden, at en Deel af Fyens Bispestols Indtægter blev ham til- lagte. Det forekommer mig saaledes, at det, som den ærede Rigsdagsmand anførte, ikke indeholder nogenfomhelst Grund for det ærede Thing til at stemme for Udvalgets Forslag, som jeg ikke troer, der vil være Anledning til at fastholde.

Jeg har meget kort Tid tilbage, da jeg Al- 2½ skal være inde i Landstinget; jeg skal der- for kun sige, at jeg fremdeles maa fastholde den af mig gjorte Udtalelse, at jeg ikke vil kunne gaae ind paa nogen forandret Ordning af de geistlige Embedsmænds Lønning, uden at det tillige fastsættes, at det Hele kommer ind paa Finantsloven under Formen af et særligt Fond, men dog saaledes, at jeg ved Siden deraf ikke skulde have Noget imod, at det tillige udtrykke- lig og klart frengik, at derved Intet afgjøres om Eiendomsretten med Hensyn til disse Ind- tægter. Jeg skal sige hertil den Udtalelse, som jeg kunde have ønsket at begrunde noget udfør- ligere, at jeg for mit Vedkommende aldrig vil give mit Samtykke til, at en kirkelig Autoritet, en kirkelig Myndighed faaer en uindskrænket Raadighed over de Kirken nu tillagte Midler. Jeg vilde ønske det for utilstødeligt; om Staten berøvede sig en stor Indflydelse paa disse Sager; jeg vilde ønske det for farligt for Staten at organisere et Samfund, udstyret med saadanne Indtægter og med fuld og fri Raadighed over